

Algemene beschouwingen programmabegroting 2024.

Voorzitter,

Inleiding.

Voor ons ligt de programmabegroting 2024. Na bestudering van deze begroting concludeert de fractie AWB dat deze inhoudelijk nauwelijks afwijkt van de programmabegroting 2023. Wederom een beleidsarme begroting die voortbordurt op bestaand beleid. De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat er voor nieuw beleid ook onvoldoende financiële middelen voorhanden zijn. Als fractievoorzitter zou ik dan ook de in 2023 uitgesproken algemene beschouwingen opnieuw voor het voetlicht kunnen brengen. Dat gaan we echter niet doen omdat dit tekort doet aan onze volksvertegenwoordigende rol en aan de taak waar wij in het algemeen belang voor staan.

Onroerende Zaak Belastingen.

Op 4 juli heeft de gemeenteraad de kaders voor de begroting 2024 vastgesteld. Daarin is uitgegaan van een verhoging van de OZB met 10%. Ook heeft het college de vrijheid gekregen om bij eventuele negatieve saldi de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 geheel sluitend te maken door het verder verhogen van de inkomsten uit de OZB.

AWB heeft daar niet mee ingestemd omdat onze inwoners aanhoudend minder geld in hun portemonnee overhouden om de boodschappen en vaste lasten te kunnen betalen. Door stijgende geldzorgen zijn onze inwoners in toenemende mate niet meer in staat om volwaardig in onze samenleving mee te doen. Wij hebben nadrukkelijk verzocht om bij tegenvallende financiële middelen de tering naar de nering te zetten door te bezuinigen op de lopende programma's en/of door het uitstellen van de uitvoering van voorgenomen projecten. AWB wil dan ook voorkomen dat nog meer inwoners in geldzorgen geraken. De jaarlijkse ongehoorde stijging van de OZB treft niet alleen de huiseigenaren, maar ook de huurders, die de lokale belastingen doorgerekend zien in o.a. de huurprijs.

Het resultaat van de door de raad vastgestelde kaders komt kort gezegd neer op het voorstel om de OZB in 2024 wederom fors te verhogen en wel met 15 %. Ondertussen is ook de landelijke politiek overtuigd van het feit dat een op de vijf burgers moeite heeft met het betalen van de vaste lasten. En dat is in Waalre niet anders. Het woord bestaanszekerheid doemt opeens in alle verkiezingsprogramma's op. Wij roepen de landelijke partijen in onze gemeenteraad dan ook op "Doe er iets aan" en voorkom dat de positieve effecten van de gelden die, naar we hopen, door het Rijk worden uitgetrokken om geldzorgen te bestrijden lokaal door het verhogen van de OZB teniet worden gedaan. Toon ook jullie sociaal gezicht.

Wij waarschuwen al jaren voor groots en meeslepend nieuw beleid en blijven van mening dat de gemeente haar burgers niet kan blijven plukken. AWB blijft dan ook aandringen op bezuinigen, en/of daar waar het kan het uitstellen en versoberen van de uitvoering van voorgenomen werkzaamheden. Maar ook op de noodzaak om nog reëler te begroten.

Regionaal beleid.

Bij gebrek aan financiële middelen zullen we keuzes moeten maken, zonder te tornen aan regionaal gemaakte afspraken, zoals onze bijdrage aan "Knoop XL" de herontwikkeling rond

het station in Eindhoven. In de hoop dat ook de bereikbaarheid van het station met het openbaar vervoer vanuit Waalre daardoor wordt verbeterd. De herontwikkeling achten we verder van belang voor het verlagen van de druk op de regionale woningmarkt.

Sociaal domein.

Hoewel de uitgaven in het sociaal domein de pan uitreizen blijven we van mening dat diegenen die de zorg echt nodig hebben die ook moeten blijven krijgen. Dat geldt met name ook voor de jeugdzorg. Wat AWB betreft zetten we nog meer in op preventie. Wel willen we veel meer inzicht in de effecten van onze investeringen in het sociaal domein.

Woningbouw.

AWB maakt zich zorgen over de toenemende druk op onze voorzieningen en woningmarkt en ziet reikhalzend uit naar de bouw van veel meer sociale huur en betaalbare koopwoningen voor jongeren, starters en ouderen. Zoals reeds eerder door ons vermeld is de tijd dat de woningbouw als een verdienmodel kan worden gebruikt voorbij. Iedereen heeft recht op huisvesting en de overheid is daarvoor primair verantwoordelijk.

Wij zijn blij met het feit dat ASML gaat helpen met de bouw van betaalbare woningen voor niet eigen medewerkers. De bouwprojecten die ASML steunt moeten minimaal voor 70% uit betaalbare woningen bestaan. Ik breng daarbij in herinnering dat AWB streeft naar 50% en de meerderheid van deze raad genoeg neemt met 30%. Het zou dan ook fijn zijn als ook in Waalre ASML een woningbouwproject zou willen steunen.

In dat kader vindt AWB het dan ook bijzonder jammer dat de bouw van tijdelijke wooneenheden op het Boerenbondterrein, waarvan de plannen met verve zijn gepresenteerd en verdedigd, geen doorgang vindt.

Verder willen wij er nogmaals voor pleiten om sociale huur- en koopwoningen, gelet op de schaarste aan deze woningen, niet voor een bepaalde termijn van bijvoorbeeld 15 jaren, doch voor onbepaalde termijn als sociale huur- en koopwoningen in stand te houden en dat op een afdoende wijze te regelen.

Verder zouden wij graag zien dat anterieure overeenkomsten, die het college sluit voor de vaststelling van een exploitatieplan voor de ontwikkeling van een woningbouwproject worden gesloten onder voorbehoud van wijziging c.q. aanvulling door de gemeenteraad.

Zonneweide Achtereind.

Voorzitter, bij de vaststelling van het ontwikkelperspectief Buitengebied Aalst hebben wij een amendement ingediend om de locatie op het Achtereind ten behoeve van de grootschalige opwek van duurzame (zonne)energie te laten vervallen.

Op grond van ons verkiezingsprogramma is er op het grondgebied van Waalre geen plaats voor locaties voor het grootschalig opwekken van zonne- en windenergie, maar wel voor kleinschalige locaties, mits deze locaties bij onze inwoners op draagvlak kunnen rekenen en deze geen onomkeerbare nadelige gevolgen hebben voor de gezondheid en leefomgeving van mens en dier en voor de natuur en het landschap.

Wij zijn dan ook bijzonder blij te lezen dat het kabinet nu ingrijpt en tot de conclusie komt dat er nog zo ongelofelijk veel ruimte op daken is, dat het doodzonde is om landbouwgrond te verspillen aan zonnevelden. "Eerst daken en gevels, dan onbenutte terreinen in bebouwd gebied (bijvoorbeeld parkeerplaatsen of stortplaatsen), dan onbenutte terreinen in landelijk gebied (bijvoorbeeld stroken langs de snelweg), en als laatste pas landbouw- en

natuurgronden. Gelet op het vorenstaande lijkt het AWB meer dan gewenst om de voorgenomen aanleg van een zonneweide op het Achtereind opnieuw tegen het licht te houden.

Traverse Noord, Heikantstraat en de Driehoek.

Voor de herinrichting van de Heikantstraat is een krediet van € 4 miljoen benodigd. Wat AWB betreft zouden wij deze herinrichting 10 jaren willen uitstellen en de levensduur door onderhoudswerkzaamheden, conform de aanpak van de Onze Lieve Vrouwe Dijk, willen verlengen. Het benodigde krediet kan daarmee komen te vervallen. De vrijkomende lasten kunnen deels worden ingezet voor het minder verhogen van de OZB en voor het opvullen van mogelijke tekorten op de begrotingen van de komende jaren. Na de termijn van 10 jaren wil AWB de herinrichting van de Heikantstraat tot het hoogst noodzakelijke beperken. Dat betekent o.a. dat de bomen, die het wegprofiel nu al smaller doen lijken en verkeersremmend werken, blijven staan. Het bestaande wegprofiel kan dan worden gehandhaafd. De met deze sobere uitvoering gemoeide kosten zullen aanzienlijk lager zijn dan € 4 miljoen.

Amendementen.

Voorzitter, AWB zou graag zien dat de voorgenomen verhoging van de OZB wordt beperkt tot de inflatiecorrectie van 6% en heeft daarbij gezocht naar ombuigingen die dit in 2024 mogelijk zouden moeten maken. Wij hebben daartoe een vijftal amendementen voorbereid met een gezamenlijke ombuiging van € 388.000,00.

Het betreft de volgende ombuigingen:

- De geraamde inkomsten toeristenbelasting met € 25.000,00 te verhogen (voordeel € 25.000,00);
- Het eenmalig budget voor het actualiseren van het beheersplan bossen ten bedrage van € 34.000,00 door te schuiven naar 2025 of later (voordeel € 34.000,00);
- Het eenmalig budget voor het opstellen van een nieuw instrumentarium grondbeleid ten bedrage van € 40.000,00 door te schuiven naar 2025 of later (voordeel € 40.000,00);
- de capaciteitsuitbreiding regio vooralsnog niet invullen (voordeel € 100.000,00) en
- De financiële ruimte op basis van de septembercirculaire ten bedrage van € 189.000,00 niet toe te voegen/te onttrekken aan de post onvoorzien, doch eveneens in te zetten om de verhoging van de OZB te verminderen (voordeel € 189.000,00);

Verder dienen wij nog een amendement in, zonder financiële consequenties, tot wijziging van het bepaalde in lid 1 van het voorgenomen concept besluit, waarbij de strekking van het besluit, zoals het hoort, wordt beperkt tot het vaststellen van de Programmabegroting 2024.

Tenslotte.

Voorzitter, ondanks het feit dat dit college moeite heeft met het jaarlijks sluitend maken van de begroting is Waalre met een bedrag van in totaal ruim € 31 miljoen aan reserves en voorzieningen verre van armlastig en financieel gezien dan ook toekomstbestendig. Wij zijn dan ook blij met de steun voor ons voorstel om gevolg te geven aan de oproep van zowel de provincie als van de VNG om reëel te begroten en bij gebrek aan inkomsten voor 2026 een niet sluitende begroting aan te bieden. Daarmee duidelijk een signaal af te geven dat door de bezuinigingen van het Rijk de gemeenten er niet meer in slagen om hun

begrotingen sluitend te maken. Wat AWB betreft hoeft dit zich niet te beperken tot de begroting 2026, doch zonnodig ook voor 2025.

Wij zien uw reactie op onze algemene beschouwingen en op de door ons ingediende amendementen met belangstelling tegemoet.

Waalre, 7 november 2023.
Fractie Aalst Waalre Belang,
Jo Claessen, fractievoorzitter.